

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till Valnämnden

Datum:
2023-02-15

Diarienummer:
VLN-2022-00012

Handläggare:
Åsa Nilsson Bjervner

Valnämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet per december 2022

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar

1. **att** godkänna kommunledningskontorets förslag till uppföljning av ekonomi verksamhet per december 2022 enligt bilagd handling, samt
2. **att** översända upprättad handling i valnämndens uppföljning till kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunledningskontoret har sammanställt förslag till uppföljning av ekonomi och verksamhet per december 2022. Uppföljningen innehåller de underlag som ska lämnas till kommunstyrelsen avseende årsbokslut och uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag. Samtliga underlag i uppföljningen finns i den bilagda handlingen.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Barn-, jämställdhets- och näringslivsperspektiven bedöms inte vara relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag att genomföra val, det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat. Valnämnden, har i arbetet med att konkretisera Mål och budget övervägt samtliga mål och uppdrag riktade till nämnden. Valnämnden har arbetat med inriktningsmål 2 inom sitt grunduppdrag. Två av kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmål 8 har berört valnämnden 2022.

Årsredovisningen har fokuserat på rapportering av aktiviteter, åtgärder och uppdragen med bedömning av status och kommentarer. För inriktningsmålen har måluppfyllnaden bedömts och verksamheten arbete inom inriktningsmålet sammanfattas i en kommentar.

Valnämndens resultat är ett överskott om 1,4 mnkr, vilket är en positiv avvikelse med motsvarande belopp i förhållande till budget. Överskottet förklaras av att statsbidrag för allmänna val är 2,1 mnkr högre än budgeterat och har primärt använts för en ökad bemanning av röstmottagare samt högre kostnader för material, information och transporter.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 15 februari 2023
- Bilaga 1, Valnämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet december 2022

Kommunledningskontoret

Åsa Nilsson Bjervner

Kanslichef

Valnämnden
ÅrsrapportDatum:
2023-02-15Diariern:
VLN-2022-000012Handläggare:
Åsa Nilsson Bjervner

Valnämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet per december 2022

Uppföljningen av verksamhet och ekonomi per december syftar till att ge en helhetsbild av nämndens resultat för 2022. Årsredovisningen omfattar ekonomiskt bokslut, uppföljning av kommunfullmäktiges styrsignaler från Mål och budget, uppdrag som tillkommit under året och den uppföljning nämnden själv gör för att följa upp sin verksamhetsplan. Utifrån underlagen gör nämnden en sammantagen bedömning av resultatet av arbetet inom sitt ansvarsområde.

Uppföljningen omfattar samtliga underlag som nämnden ska lämna till kommunstyrelsen vad gäller uppföljning av verksamhetsåret 2022. För år 2022 besvaras även de frågor om synpunktshantering som kommunstyrelsen ställt till nämnden.

Nämndens uppdrag

Valnämndens uppdrag är att på lokal nivå ansvara för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar i enlighet med gällande lagar.

Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i vallagen, kommunallagen samt lagen om kommunala folkomröstningar eller liknande förfaranden. Det innebär att Uppsala valnämnd är lokal valmyndighet och bland annat utser och utbildar röstmottagare, beslutar om vallokaler, arrangerar förtidsröstning, svarar för den preliminära räkningen av rösterna på valkvällen samt ansvarar för den så kallade onsdagsräkningen.

Nämndens verksamhet

Valnämnden har under 2022 haft tio nämndsammanträden inklusive valdagen och onsdagsräkningen.

Ordinarie ledamöter 2022

Johan Pelling (S) ordförande
Ingemar Virsén (KD) 1:e vice ordförande
Tone Tingsgård (S)
Abbas Al-Janabi (S)
Anders A Aronsson (L)

Ersättare 2022

Kerstin Ramdén (S)
Hossein Aminaey (S)
Johan Rendel (M)
Olga Granlöf (C)
Jan Höglund (V)

 Ylva Lindahl (MP)

 Jan Öhman (M)

 Kajsa Lindner (C)

 Andreas Haidemenos (V)

Tabell 1. Nämndens ordinarie ledamöter och ersättare 2022

Nämndens styrning och kontroll

Valnämndens planering och styrning av verksamheten för 2022 tog sin utgångspunkt i Mål och budget 2022 med plan för 2023 och 2024. De inriktningsmål och uppdrag som var möjliga att arbeta med inom nämndens ansvarsområde har omhändertagits. Inom inriktningsmål 2 har nämnden arbetat med tre åtgärder inom grunduppdraget och två tillkommande uppdrag som kommunstyrelsen fattat beslut om. Inom inriktningsmål 8 har nämnden arbetat med åtgärder som haft bäring på uppdrag 28. Utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala och det kvarvarande uppdraget att Öka valdeltagande i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande.

Nämnden har följt upp arbetet genom löpande kontakter med förvaltningen och i samband med den kommunövergripande uppföljningen i april, augusti och i årsbokslutet.

Verksamhetsåret 2022

Viktiga händelser under året

Nämnden har genomfört det allmänna valet 2022 på ett korrekt, säkert och tillgängligt sätt.

Under året har valnämndens kansli deltagit i erfarenhetsutbyte med övriga större kommuner samt Valmyndigheten och Sveriges kommuner och regioner.

Omvärld och förutsättningar

Den 11 september 2022 genomfördes val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige. Arbetet inför valet påbörjades hösten 2021 då en inventering av vallokaler och lokaler för förtidsröstning genomfördes. Efter årsskiftet bemannades nämndens kansli, valkansliet, med allt fler medarbetare och en projektorganisation för valets genomförande etablerades och startades upp i februari/mars.

Under 2018 tog riksdagen beslut om förändringar av Vallagen vilka trädde i kraft i januari 2019. En viktig förändring var ett krav på att platsen där valsedlarna läggs ut ska vara avskärmd vilket tillämpades första gången vid genomförandet av Europaparlamentsvalet 2019.

Den nya lagstiftningen för ökat skydd av valhemligheten ställer höga krav på nämnden att finna ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade vallokaler och lokaler för förtidsröstning. Ett antal av de lokaler som använts vid tidigare val kan inte användas och framför allt inför genomförandet av förtidsröstningen prövades nya lokaler och lösningar.

Vid valet till Europaparlamentet 2019 prövade nämnden att låta flera valdistrikt dela på en större lokal (exempelvis idrottshall) vilket föll väl ut och detta utvecklades inför genomförandet av valet 2022. Då flera distrikt delar på en större lokal kan distriktens röstmottagare samordnas på ett bättre sätt. Skyddet av valhemligheten ställde krav på en förbättrad logistik och förberedelse för hantering av köer vid vallokaler och lokaler för förtidsröstning, vilket innebar att den totala bemanningen behövde utökas inför genomförandet av valet i september.

Nämnden kunde i maj ta beslut om vallokaler och lokaler för förtidsröstning samt bemanningens storlek vid förtidsröstning samt på valdagen.

Nämnden tog i maj bland annat beslut om ordningen i valedelsstället och valde att följa ett vägledande ställningstagande från Valmyndigheten som innebar att samtliga namnvalsedlar ska placeras i bokstavsordning. Vidare beslutade nämnden i juni om förhållningsregler för propaganda.

Rekrytering av röstmottagare pågick under hela våren och antalet reserver utökades jämfört med tidigare val mot bakgrund av situationen kring pandemin. Ungefär 1 500 röstmottagare och 300 reserver rekryterades. I mitten av augusti påbörjades utbildningen av samtliga röstmottagare. Veckan före valdagen och under valdagen var det många röstmottagare som lämnade återbud främst på grund av sjukdom vilket gjorde att alla reserver utnyttjades under valdagen. Ett hundratal nya röstmottagare rekryterades under sista veckan och utbildning för dessa hölls på lördagen före valdagen.

Den 24 augusti öppnade förtidsröstningen i 25 lokaler. Stort fokus låg på att ha lokaler med god tillgänglighet och goda möjligheter för logistik kring valedelsställen. Flera förtidsröstningslokaler var nya för året exempelvis det nya Stadshuset, Studenternas idrottsarena och IFU-arena. Öppettiderna anpassades för att ge så god möjlighet att förtidsrösta som möjligt. Samtliga förtidsröstningslokaler var i år utrustade med dator och skrivare för att möjliggöra utskrift av röstkort på plats.

Efterfrågan på ambulerande röstmottagare var hög. I samarbete med Uppsala stadsmission så möjliggjordes även för de hemlösa att rösta.

Den 11 september genomfördes valet utan några allvarliga incidenter. Vid flera vallokaler uppstod dock långa köer under delar av dagen vilket fick konsekvenser i den fortsatta processen. De långa köerna gjorde att arbetet med att räkna röster drog ut på tiden och alla distrikt kom ca en timme senare till nattmottagningen för att lämna sina röster. Det sista distriktet kom först 05.40 på måndag morgon. För att motverka köer så hänvisades väljare under valdagen till de öppna förtidsröstningslokalerna vilket många utnyttjade. Detta innebar att antalet röster som skulle omhändertas vid nämndens onsdagsräkning var fler än tidigare val vilket gjorde att även onsdagsräkningen tog längre tid än tidigare val att genomföra.

Möjliga orsaker till de ibland långa köerna bedöms vara flera. Den nya lagstiftningen med skydd av valhemligheten genom insynsskyddade valedelsställ var en bidragande orsak. Under dagen kördes det ut fler avskärmade valedelsställ till de lokaler där det var möjligt att ställa upp fler och detta kunde i flera fall minska köerna. En annan orsak till köbildningen var den nya ordningen i valedelsstället där alla partiers namnvalsedlar stod i bokstavsordning. Det var även fler partier som deltog jämfört med tidigare val. Detta sammantaget gjorde att det tog längre tid för väljarna att välja valedlar. Risker för sabotage i de avskärmade valedelsställen medförde att röstmottagarna regelbundet fick se över valedelsställen vilket ytterligare fördröjde processen. En annan orsak var att en del av de kuvert som valedlarna skulle stoppas i

var för trånga vilket stoppade upp hanteringen vid valbåsen. Inför kommande val kommer nämnden se över valprocessen och vidta åtgärder för att motverka köbildning.

Under hela valperioden var medias bevakning av valets genomförande stort vilket medförde att resurser fick omprioriteras för att hantera alla frågor från pressen. Dialogen med partierna var också mer omfattande än tidigare val.

Uppföljning av verksamheten

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag att genomföra val, det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat. Valnämnden, har i arbetet med att konkretisera Mål och budget övervägt samtliga mål och uppdrag riktade till nämnden.

Valnämnden arbetar med inriktningsmål 2 inom sitt grunduppdrag. Två av kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmål 8 berör valnämnden 2022. Valnämnden har lagt åtgärder som bidrar till de båda uppdragen till det kvarvarande uppdraget om Öka valdeltagande i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande.

Valnämnden har bedömt att nämnden inte har möjlighet att genomföra övriga uppdrag inom ramen för sitt ansvarsområde under 2022.

Årsuppföljningen fokuserar på rapportering av aktiviteter, åtgärder och uppdragen med bedömning av status, beräknat slutår för nya tillkommande uppdrag och kommentarer. För inriktningsmålen bedöms måluppfyllnaden vid årets slut och verksamheten arbete inom inriktningsmålet sammanfattas i en kommentar.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Inriktningsmålet bedöms **ej uppfyllt**.

Kommentar:

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Inriktningsmålet bedöms **helt uppfyllt**.

Kommentar:

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat. Valnämnden har inom grunduppdraget arbetat med att säkerställa tryggheten i vallokaler och röstningslokaler. Valnämnden genomförde en risk- och sårbarhetsanalys inför valet och vidtog åtgärder därefter. En scenarioövning genomfördes i augusti. All information om nämndens uppdrag har kontinuerligt uppdaterats.

Grunduppdrag: Arbeta för att val ska kunna genomföras på ett tryggt, säkert och tillgängligt sätt.

Nämndens aktiviteter	Koppling till styrdokument/ fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden	Status och kommentar
Beakta säkerhets- och trygghetsaspekten vid inventering av vallokaler inför beslut om vilka lokaler som ska användas. Säkerhets- och trygghetsaspekten ska även utgöra en del av utbildningen av röstmottagare.		Uppsalas innevånare känner sig trygga när de går och röstar	Klart. Vallokaler och röstningslokaler är inventerade och klara. En tillgänglighetskonsult har gjort en översyn av röstningslokalerna och anpassningar har gjorts där behov funnits. Utbildningen är genomförd.
En risk- och sårbarhetsanalys ska genomföras inför valet i samarbete med avdelningen för säkerhet och beredskap.		Vidta de åtgärder som går att ta för att genomföra ett tryggt och säkert val.	Klar. Risk- och sårbarhetsanalys är genomförd. Riskåtgärder har vidtagits där det funnits behov. En scenarioövning genomfördes i slutet av augusti.
Säkerställ att det finns korrekt information om nämndens uppdrag i kommunens medier, följa och samverka med kommunikation och säkerhetsenheten.	(Riskåtgärd till risk nr 15)	Korrekt och tillgänglig information om nämndens uppdrag.	Klar. Kommunikationsplan inför valet 2022 beslutades av nämnden i maj. All information har kontinuerligt uppdaterats inför och under valet.

Tabell 2. Nämndens åtgärder inom grunduppdraget kopplade till inriktningsmål 2.

Tillkommande uppdrag	Nämnd	Status och slutår
KS-BESLUT: I dialog inom kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden med anledningen av kriget i Ukraina. Uppdragsbeskrivning: Att-sats: att uppdra åt kommunledningskontoret att vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden. Att-sats: att hemställa till övriga nämnder och bolagsstyrelser att i dialog med kommunledningskontoret göra detsamma. Beslutspunkten ingick i: Inriktning avseende Uppsala kommuns agerande med anledning av kriget i Ukraina (KSN-2022-00704). Sammanträde: KS 2022-03-09 Följs upp från och med augusti 2022. Kommentar: Det svenska valsystemet är att betrakta som ett robust analogt system och kan genomföras även vid viss mån av yttre störning. Valnämndens uppdrag har inte påverkats av kriget i Ukraina.	Alla	Klar 2022

Tillkommande uppdrag	Nämnd	Status och slutår
KS-BESLUT: Höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut. Uppdragsbeskrivning: Att-sats: att uppmana samtliga nämnder att höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut. Besluts punkten ingick i: Inriktning avseende Uppsala kommuns agerande med anledning av kriget i Ukraina (KSN-2022-00704). Sammanträde: KS 2022-03-09 Följs upp från och med augusti 2022. Kommentar: Pågår. Det svenska valsystemet är att betrakta som robust och analogt. Inför valet förbereds för en analog hantering med exempelvis kontaktlistor till lokaler och medarbetare. Beredskap finns i lokaler för att hantera elavbrott med mera.	Alla	Klar 2022

Tabell 3 Tillkommande uppdrag till inriktningsmål 2

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3: Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Inriktningsmålet bedöms **ej uppfyllt**.

Kommentar:

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Inriktningsmålet bedöms **ej uppfyllt**.

Kommentar:

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Inriktningsmålet bedöms **ej uppfyllt**.

Kommentar:

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Inriktningsmålet bedöms **ej uppfyllt**.

Kommentar:

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7: Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Inriktningsmålet bedöms **ej uppfyllt**.

Kommentar:

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat.

**Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8
I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället**

Inriktningsmålet bedöms **helt uppfyllt**.

Kommentar:

Nämnden har arbetat med att öka delaktigheten i höstens val genom att bland annat ha tillgänglighetsanpassat vallokaler och lokaler för förtidsröstning med hjälp av en tillgänglighetskonsult, utbildat röstmottagare, rekryterat flerspråkiga röstmottagare, säkrat information om röstförfarandet på olika språk och använt ambulerande röstmottagare samt stått för kostnaderna för medborgare som beviljats ledsagning för att kunna rösta.

Uppdrag 28: Utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala

Valnämndens arbete inom detta uppdrag omhändertas i åtgärderna för nedanstående kvarvarande uppdrag.

Kvarvarande uppdrag	Nämnd	Status och slutår
Öka valdeltagande i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN) Kommentar: Inför beslut om lokaler och öppettider genomfördes en genomlysning av behoven för att möjliggöra för många att förtidsrösta. Röstmottagare med olika språkkompetenser har rekryterades och placerades där behov fanns. De som av olika anledningar inte kunde ta sig till en röstningslokal fick hjälp av ambulerande röstmottagare. De ambulerande röstmottagarna besökte även exempelvis vård- och omsorgsboenden samt häktet. Efter årets slut hanteras fortsatt arbete inom grunduppdraget.	KS och VLN	KLAR.

Tabell 4. Kvarvarande uppdrag.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden	Status och kommentar
Säkerställa att det finns tillgängliga och ändamålsenliga vallokaler och lokaler för förtidsröstning.			Klar. Vallokaler och röstningslokaler är inventerade och klara. En tillgänglighetskonsult har gjort en översyn av röstningslokalerna och anpassningar har gjorts där behov funnits.
Säkerställa tillgänglighet för alla målgrupper i arbetet med vallokaler och lokaler för förtidsröstning.		Alla röstberättigade ska ha likvärdiga möjligheter att delta i demokratiska val.	Klar. Vallokaler och röstningslokaler är inventerade och klara. En tillgänglighetskonsult har gjort en översyn av röstningslokalerna och anpassningar har gjorts där behov funnits.
Genom att använda ambulerande röstmottagare och samverka med äldrenämndens och omsorgsnämndens verksamhet ska alla äldre och andra som vill få möjlighet att rösta i valet göra detta.		Alla får möjlighet att rösta vid valet på samma villkor	Klar. Besök har genomförts enligt avtalad tid på samtliga vårdboenden där kommunen har avtal. De äldre som av olika anledningar inte kunde besöka en röstlokal fick genomföra sina röstningar.
Rekrytera flerspråkiga röstmottagare.		Väljarna får ökad tillgänglighet och förståelse genom flerspråkiga röstmottagare.	Klar. Röstmottagare med språkkompetenser har rekryterats och placerats där behov finns.
Genomföra informationsinsats om hur man röstar, exempelvis genom olika kanaler och språk.		Ökat valdeltagande inom grupper med lågt valdeltagande.	Klar. Information om valet och hur man röstar skickades ut till olika målgrupper, exempelvis till äldreboenden och härbärgen. Informationsmaterial på olika språk skickades till alla bibliotek i kommunen samt kontaktcenter. Det fanns också en qr-kod i alla röstningslokaler som ledde till Valmyndighetens information på olika språk.

Tabell 5. Nämndens åtgärder till kvarvarande uppdrag: Öka valdeltagande i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande.

Indikatorer

Indikator	2022	Mål	Jämförvärde	Källa
Andel tillgänglighetsanpassade vallokaler och lokaler för förtidsröstning	Alla	Alla		

Tabell 6. Nämndens indikatorer till Andel tillgänglighetsanpassade vallokaler och lokaler för förtidsröstning

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Inriktningsmålet bedöms **ej uppfyllt**.

Kommentar

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat.

Nämndens hantering av övriga inriktningsmål och uppdrag

Nedanstående uppdrag från Mål och budget 2022 - 2024 har kommunfullmäktige riktat till samtliga nämnden och bolag. Valnämnden har bedömt att nämnden inte har möjlighet att genomföra uppdragen inom ramen för sitt ansvarsområde under åren 2022 – 2024.

Inriktningsmål 1
Uppdrag 1. Genomföra en årlig kartläggning av hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer män och kvinnor till godo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet.
Uppdrag 2. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.
Uppdrag 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.
Inriktningsmål 2
Uppdrag 5. Vässa kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.
Inriktningsmål 3
Uppdrag 9. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.
Inriktningsmål 4
Uppdrag 11: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.
Uppdrag 12: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.
Inriktningsmål 5
Uppdrag 12: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.
Uppdrag 14. Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter.
Inriktningsmål 7
Nämnden har inte några uppdrag inom inriktningsmålet
Inriktningsmål 9
Uppdrag 30: Stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och ett hållbart arbetsliv.

Tabell 7. Uppdrag från Mål och budget 2022-2024 som inte ryms inom ramen för nämndens ansvarsområde.

Valnämnden har inga åtgärder kopplade till de kommungemensamma nämndmålen under inriktningsmål 9; N9.1: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv och N9.2: Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling och medledarskap.

Särskilda frågor

Synpunktshantering

1. I vilken utsträckning har ni systematiska arbetssätt för att hantera synpunkter i enlighet med riktlinjen för synpunktshantering?
  - a. 1. I hela verksamheten, förklara kort hur ni arbetar med detta.

Svar: I hela verksamheten. Frågor som rör nämndens verksamhetsområde besvaras.

b. 2. I delar av verksamheten, förklara kort hur ni arbetar med detta

Svar: -

2. Finns några hinder för att arbeta i linje med riktlinjen för synpunktshantering? Beskriv kort vad de består i.

Svar: Nej

3. Vilka är de 3-5 viktigaste förbättringsområdena ni har identifierat utifrån inkomna synpunkter? Har ni planerat för eller vidtagit några större åtgärder utifrån dessa förbättringsområden?

Svar: Inkomna synpunkter har hanterats löpande och legat till grund för förbättringsåtgärder, exempelvis ökad tillgänglighet för partier i form av telefonlinje och webbplats.

Ekonomiskt resultat

Valnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag	Resultat		
		Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
		2022	2021	202208
Politisk verksamhet	10,7	1,4	0,1	0,0
Övriga verksamheter	0,0	0,0	0,0	0,0
Nämnden totalt	10,7	1,4	0,1	0,0

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2022	2022	2021	202208
	Investeringar	0,0	0,6	0,0

Tabell 8. Valnämndens ekonomiska resultat

Nämndens analys

Valnämndens resultat är ett överskott om 1,4 mnkr, vilket är en positiv avvikelse med motsvarande belopp i förhållande till budget. Överskottet förklaras av att statsbidrag för allmänna val är 2,1 mnkr högre än budgeterat och har primärt använts för en ökad bemanning av röstmottagare samt högre kostnader för material, information och transporter.

I helårsprognos per augusti bedömdes statsbidraget att nyttjas fullt ut för att bemanna förtidsröstning och valdag. Fler röstmottagare utbildades inför valet för att säkerställa genomförandet vid förtidsröstningen och valdagen. Enligt planeringen skulle även antalet vikarier, som gått utbildning men inte placerats, vara högre än tidigare mot

bakgrund av den situation som var kring postcovid. Tyvärr blev antalet avhopp, framför allt på grund av sjukdom, stort och det medförde att bemanningen under valdagen i stället fick dras ner och alla vikarier sattes in. Då bemanningen fick dras ner så minskade arvodeskostnaderna för valdagen då röstmottagare inte får ersättning förrän de tjänstgjort på förtidsröstning och/eller valdag.

Investeringar

Under våren har vagnar köpts in för en bättre hantering av valmaterial som ska till och från vallokalerna. Vagnarna kommer även att användas vid kommande val.

Utvecklingen över tid

Bemanning och organisation av valnämndens kansli ses kontinuerligt över för att anpassas till aktuell verksamhet. Det innebär bland annat att bemanningen anpassas till om det är valår eller inte. Valnämndens kansli skulle behöva vara bemannat även under mellanvalsåren för att hålla bibehålla kontinuitet inom verksamheten när valen nu sker med tätare intervall under kommande år. Det allmänna läget i Sverige och risken för bland annat yttre påverkanskampanjer och eventuella extraval medför även detta att nämndens kansli behöver ha en viss bemanning även under mellanvalsår.

Framtida utmaningar

Under 2022 genomfördes allmänna val och nämndens analys och erfarenheter av genomförandet kommer ligga till grund för genomförande av kommande val.

Lagstiftningen för ökat skydd av valhemligheten ställer höga krav på nämnden att finna ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade vallokaler och lokaler för förtidsröstning.

Vid valet i september 2022 uppstod köbildning under delar av dagen vid vissa lokaler och de troliga orsakerna till köerna har analyserats och kommer ligga till grund för att finna åtgärder för att förbättra inför kommande val. Det var inte bara i Uppsala kommun som det bildades köer vid valet 2022 utan detta uppstod i stora delar av landet.

Valmyndigheten lämnade den 15 februari 2023 över sin erfarenhetsrapport till regeringen. I rapporten redovisar Valmyndigheten erfarenheter av 2022 års val till riksdag, region- och kommunfullmäktige. I rapporten beskrivs myndighetens erfarenheter och insamlade synpunkter från länsstyrelser, kommuner, utlandsmyndigheter och partier på genomförandet av valen med fokus på ett antal områden som behöver förbättras, i syfte att öka säkerhet, effektivitet och rättssäkerhet i processen. Den nya lagstiftningen som innebär avskärmade valsedlar har särskilt följts upp och beskrivs.

Valmyndigheten har erfaren att 2022 års val har präglats av problem som har förutspåtts i förväg från valadministrationen, centralt, regionalt och lokalt. Valmyndigheten ser ett valsysteem i stort behov av förändringar och i en betydligt snabbare takt än vad som skett hittills, där förbättringsmöjligheter tas tillvara innan problem uppstår och lagstiftning ändras och underhålls regelbundet. Behoven har framförts under ett antal år och utmaningarna blir större för varje val, vilket påverkar säkerheten i valgenomförandet och riskerar att långsiktigt minska förtroendet för detsamma.

Nämnden kommer att följa resultatet av ovan nämnda rapport samt övriga utvärderingar av valet.

Den ökade polariseringen inom flera områden i samhället påverkar förutsättningarna för att genomföra demokratiska val. Ojämligheten i levnadsvillkor ökar, både mellan individer och mellan olika bostadsområden. Inkomstskillnaderna växer liksom skillnaderna i sysselsättning och hälsa. Samhällsklimatet upplevs som allt hårdare. Lokalt kan detta ta sig uttryck i form av social oro och en ökad närvaro av icke-demokratiska krafter och metoder.